

آموزش و پرورش زندگی محور

یک برنامه درسی نو برای زندگی واقعی

به همراه روش‌های کاربردی آموزش در خانه و مدرسه

بهنام مرادیان

www.ketab.ir

AWN.

نشر بوسم

سرشناسه: مرادیان، بهنام، ۱۳۶۵ -
 عنوان و نام پدیدآور: آموزش و پرورش زندگی محور: یک برنامه درسی نو برای زندگی واقعی
 به همراه روش‌های کاربردی آموزش در خانه و مدرسه/ نوشته بهنام مرادیان؛
 ویراستار دیناز دهنادی.
 مشخصات نشر: تهران: نشر برسم، ۱۴۰۳.
 مشخصات ظاهری: ۱۷۶ ص؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۳۸-۷۴-۰
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۷۵-۱۷۶.
 عنوان دیگر: یک برنامه درسی نو برای زندگی واقعی به همراه روش‌های کاربردی آموزش در
 خانه و مدرسه.
 موضوع: شاگردان -- راهنمای مهارت‌های زندگی
 Students -- Life skills guides
 مهارت‌های زندگی -- راهنمای آموزشی
 Life skills -- Study and teaching
 رده بندی کنگره: LB۳۶۷
 رده بندی دیویی: ۳۷۸/۸
 شماره کتابشناسی ملی: ۹۸۸۰۴۵۲
 اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

آموزش و پرورش زندگی محور؛ یک برنامه درسی نو برای زندگی واقعی
 به همراه روش‌های کاربردی آموزش در خانه و مدرسه
 نوشته: بهنام مرادیان
 ویراستار: دیناز دهنادی
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۳۸-۷۴-۰
 شمارگان: ۵۰ نسخه
 نوبت و سال چاپ: چاپ نخست، پاییز ۱۴۰۳ خورشیدی
 نشر برسم
 شماره تماس: ۰۲۱۷۷۲۰۷۰۹۴ و ۰۹۱۹۳۳۹۰۳۳۴
 نشانی: اندیشه فاز ۵، خیابان بهشتی، مجتمع الهیه، بلوک ۴، واحد ۸
 همه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به نویسنده است.

BRNN

نشر برسم

9 786227 138740

فهرست

پیشگفتار

۹	فصل اول: بازمینی تعاریف در آموزش و پرورش زندگی محور
۱۷	فصل دوم: مهارت‌های زندگی که باید آموزش داده شوند
۱۷	بخش ۱: مهارت‌های مبتنی بر اندیشیدن
	مهارت حل مساله
	مهارت تصمیم‌گیری
	مهارت تفکر خلاق، خلاقیت یا نوآوری
	تفکر نقادانه، تفکر انتقادی یا سنجش‌گرانه‌اندیشی
۵۵	بخش ۲: مهارت‌های مبتنی بر احساس و هیجان
	خودآگاهی
	همدلی
	مدیریت هیجان و استرس
	خود مدیریت
	تاب‌آوری، سازگاری و انعطاف‌پذیری و یادگیری از اشتباهات
۹۸	بخش ۳: مهارت‌های ارتباطی
۱۱۰	بخش ۴: مهارت‌های مبتنی بر مشارکت، همکاری و کار گروهی
	مهارت همکاری و کار گروهی
	مشارکت، نقش‌آفرینی و نقش‌پذیری
۱۲۶	بخش ۵: مهارت‌های زندگی شهروندی مدرن
	برابری جنسیتی و توانمندسازی زنان
	مهارت مدارای بین‌فرهنگی و درک و احترام برای تنوع فرهنگی-قومی-
	دینی-نژادی- ملی
	دانش شهروندی و زندگی مدنی
۱۳۷	بخش ۶: مهارت خودمراقبتی و تندرستی
۱۴۲	بخش ۷: مهارت‌های شغلی و کاری

-
- بخش ۸: مهارت‌های اقتصادی (سواد مالی) ۱۴۷
- بخش ۹: مهارت نیکداری زیست محیطی ۱۵۴
- بخش ۱۰: مهارت‌های اضطراری ۱۵۹
- بخش ۱۱: آشنایی با فناوری با رویکرد آینده‌نگر ۱۶۳
- بخش ۱۲: شهروندی دیجیتال و سواد رسانه‌ای در شبکه‌های اجتماعی ۱۶۶
- فصل ۱۳: چگونه آموزش و پرورش زندگی محور را پدید بیاوریم؟ ۱۷۱

سخن پایانی

یاری‌نامه

پیشگفتار

سال‌هاست که گروه بزرگی از فراگیران سابق و پدر و مادرهای کنونی، یک گلایه و دغدغه پرتکرار دارند: آنچه در مدرسه آموزش داده می‌شود، کمکی به فراگیران برای حل مسائل زندگی واقعی نمی‌کند. بسیاری از کارشناسان هم باور دارند، بخش بزرگی از آنچه به طور برنامه‌ریزی شده و سازمان‌یافته در مدارس به فراگیران منتقل می‌شود، به شکل بهتری در اینترنت در دسترس است. به نظر می‌رسد همه منتقدان ساختار کنونی آموزش و پرورش، درباره اینکه برای آموزش در مدارس چه نمی‌خواهند اتفاق نظر دارند: «حجم بالای دانش تئوریک و نظری که یک فرد با مهارت جستجوی مناسب، می‌تواند در یوتیوب آن را آموزش ببیند.»

اما در مدرسه چه چیزی باید آموزش داده شود؟ پاسخ کلی اینست: «آنچه در زندگی واقعی به درد ما می‌خورد.» ولی به نظر می‌رسد، هنوز درباره جزئیات این پاسخ کلی، توافقی صورت نپذیرفته است. در نتیجه، انتقاد از محتوای آموزشی کنونی، هیچگاه نتوانسته در قالب یک درخواست ساختاریافته و عمومی مطرح شود. یک خواست عمومی که همه خانواده‌ها و حتی مجریان آموزشی یکپارچه‌یست آن بایستند و اجرایش را از سیاستگذاران آموزشی مطالبه کنند.

این کتاب، تلاشی است برای آنکه یک فهرست واقعی، ملموس و جزئیات کافی برای یک محتوای آموزشی «زندگی محور» پدید بیاید.

متن‌های آموزش «زندگی محور»، سامانه آموزش و پرورش است که هدف پایه و اصلی آن، بهبود کیفیت زندگی آموزش‌پذیرنده است.

آنچه که در این کتاب مطرح می‌شود، محصول چیزی نزدیک به ۱۵ سال کار و پژوهش مستقل و غیروزارتخانه‌ای در بخش آموزش و پرورش ایران است. روشن است که اگر سال‌های تجربه بسیاری از آموزگاران دغدغه‌مند و پدر و مادرهای مسئول و حساس درباره آموزش را با هم جمع بزنید به رقم چند میلیارد نفر ساعت تجربه می‌رسید که اگر برای تحول آموزش و پرورش به کار گرفته شود، اتفاق‌های مثبت بزرگی را رقم خواهد زد.

کسانی که در ایران برای تغییر ساختار آموزش دغدغه دارند، تنها نیستند. این پدیده‌ای است که در مقیاس جهانی مطرح است. زیرا یک ساختار آموزشی ایده‌آل، یک مسیر است نه یک هدف. برخی کشورها در این مسیر جلوترند و برخی دیگر عقب‌تر. شوربختانه ما جزو

آن گروه خیلی پیشرو نیستیم. شاخص‌های توسعه انسانی ما در ایران نمایانگر مشکلات بسیاری است و بخشی از دلایل متعدد و پیچیده آن ریشه در آموزش و پرورش ناکارآمد ما دارد. علاوه بر بحث محتوا و روش آموزش، ما گره‌های بزرگی مانند مافیای کنکور، سهمیه‌های آموزش عالی، خود کنکور، درآمد پایین معلمان و شیفت‌های مسافركشی پس از ساعت مدرسه و عدم عدالت آموزشی در نظام آموزش و پرورش خود داریم.

این کتاب قصد ندارد درباره سنگ بزرگی که نشانه زدن است سخن بگوید. ایده بنیادی کتاب «آموزش و پرورش زندگی محور» خیلی ساده است. آن ایده اینست؛ فرض کنید شخص شما خواننده، وزیر آموزش و پرورش یا هر مقام تصمیم‌گیرنده صاحب قدرت شده‌اید و باید راهبرد عملیاتی ساختار آموزشی کشور را مشخص کنید. شما چه چیزی را به عنوان اهداف آموزشی روی میز می‌گذارید تا در نسلی که با این آموزش‌ها رشد می‌یابند، زندگی شخصی و شغلی خوب و رضایت‌بخش پیدا کنند، دچار مشکلات و آسیب‌های اجتماعی نشوند و آنچه برای زندگی واقعی نیاز دارند را به دست آورده باشند؟

پاسخ من به این پرسش کلی همان‌گونه که در بالا گفتم، یک آموزش «زندگی محور» است و این کتاب، اهداف آموزشی مورد پذیرش در این ساختار را ارائه می‌دهد.

امیدوارم در این کتاب توانسته باشم علاوه بر اینکه همه این دغدغه پاسخ می‌دهم، گرهی از مسیر توسعه اجتماعی ایران هم بردارم.

مانند همه کتاب‌هایم، اینجا هم همه کاستی‌های علمی و محتوایی را می‌پذیرم و از دریافت پیشنهادهای راهبردی شما خوانندگان گرامی استقبال می‌کنم.

با سپاس فراوان

بهنام مرادیان

پاییز ۱۴۰۳